

Orthopedie

Achtergrond

Orthopedie

Een orthopedisch chirurg houdt zich bezig met de operatieve en niet-operatieve behandeling van stoornissen aan het houdings- en bewegingsapparaat, inclusief de wervelkolom.

Het behandelingsscala van de orthopedisch chirurg strekt zich uit van de behandeling van congenitale afwijkingen, zoals de redelijk frequent voorkomende klompvoetjes of aangeboren aanlegstoornissen van het heupgewricht, tot afwijkingen van het steun- en bewegingsapparaat die op een later tijdstip in het leven manifest worden.

Tijdens de groei kunnen zich groeistoornissen voordoen, waarvan het merendeel met conservatieve maatregelen te behandelen zijn. Voor een aantal is een operatieve therapie noodzakelijk.

Patiënten van alle leeftijden melden zich bij de orthopedisch chirurg met de gevolgen van ongevallen, zowel in de acute fase als met restafwijkingen na een ongeval.

Daarnaast kunnen verschillende ziekten, metabole aandoeningen en kanker gevolgen hebben voor het skelet. Ook dan is de orthopedisch chirurg deskundig om behandelingsadviezen te geven en conservatieve of operatieve behandelingen uit te voeren. De orthopedisch chirurg behandelt ook patiënten met arbeidsgerelateerde aandoeningen en geeft adviezen om herhaling te voorkomen en/of bepaalt de restcapaciteit.

De toename van sportbeoefening heeft een gunstige invloed op de volksgezondheid. De keerzijde van de medaille is het toegenomen aantal sportblessures. Het merendeel van deze blessures betreffen het steun- en bewegingsapparaat en worden behandeld door een orthopedisch chirurg.

In de latere fasen van het menselijk leven gaan degeneratieve aandoeningen, zoals slijtage van de gewrichten, een belangrijke rol spelen. Aan het vervangen van gewrichten als de heup en de knie heeft de moderne orthopedie voor een deel haar bekendheid te danken. Het zal duidelijk zijn dat dit slechts een onderdeel is van het brede vakgebied van de orthopedisch chirurg.

De opleiding orthopedie duurt zes jaar: twee jaar algemene heelkunde en vier jaar orthopedie.

beroepskeuze

57 procent van de 74 ondervraagde orthopeden blijkt al tijdens de studie aan het specialisme orthopedie te hebben gedacht. Maar het specialisme heelkunde is door een bijna even grote groep in de keuze betrokken, namelijk 50 procent. Andere specialismen die vaak in de overweging zijn betrokken: huisartsgeneeskunde (20 procent), obstetrie en gynaecologie (16 procent) en keel- neus- en oorheelkunde (15 procent). Met andere woorden: tijdens de studie waren orthopeden al sterk geïnteresseerd in de meer snijdende vakken. Voor alle respondenten was orthopedie het eerst gekozen specialisme.

De orthopeden zijn zeer tevreden (97 procent) over de gemaakte keuze.

beroepsgroep

De orthopeden zijn gemiddeld 15 jaar in het specialistenregister ingeschreven. In dit vakgebied zijn voornamelijk mannen werkzaam, slechts 5 procent is vrouw. De gemiddelde leeftijd is 50 jaar.

Perspectief

meest aantrekkelijke aspecten van orthopedie

Van de ondervraagde orthopeden noemt 38 procent het chirurgisch werk als één van de meest aantrekkelijke aspecten van het vak. *"Het is een doe-vak, geschikt voor wie ruimtelijk technisch inzicht wil combineren met geneeskunde"*, vertelt één van de respondenten.

26 procent vindt het contact met patiënten van alle leeftijden en klassen een plezierige kant van de orthopedie; *"Je behandelt iedereen, van pasgeborenen tot bejaarden."*

19 procent noemt het feit dat resultaten in de orthopedie (snel) zichtbaar en meetbaar zijn aantrekkelijk.

minst aantrekkelijke aspecten van orthopedie

Het door de orthopeden meest genoemde onaantrekkelijke aspect is stress; 14 procent noemt dit, of een te hoge werkdruk, als één van de minst aantrekkelijke kanten van hun beroep. 13 procent noemt de lange werkdagen en drukke diensten als negatief aspect.

13 procent vindt de lange wachtlijsten voor patiënten een onaantrekkelijke kant van de orthopedie. Andere negatieve aspecten: de fysieke zwaarte (8 procent); de veeleisendheid van sommige patiënten (8 procent); het grote aantal onnodige verwijzingen (8 procent) en de onbeheersbaarheid van het werkaanbod (eveneens 8 procent van de ondervraagden). Eén van de respondenten heeft het over: *"De continue druk van een hoog patiëntenaanbod dat in de eerste lijn vaak al uitbehandeld is, en verwacht snel te worden geholpen bij beperkte capaciteiten in het ziekenhuis."*

wat de co-assistent moet weten als hij voor orthopedie kiest

27 procent van de respondenten vindt dat de co-assistent moet beseffen dat er voor het beroep van orthopeed een zekere handigheid is vereist. Een kwart van de ondervraagden waarschuwt nog eens dat het een fysiek zwaar beroep is. Eén van de respondenten meent: *"Naast het werk moet je absoluut een gezond leven leiden."*

Communicatieve vaardigheden zijn volgens 13 procent een vereiste. 11 procent benadrukt dat het een technisch georiënteerd vak is. *"Je moet voldoende handvaardigheid bezitten, in staat zijn geduldig en zorgvuldig te luisteren en bereid zijn jezelf doorlopend te laten bijscholen."*

12 procent vindt dat een co-assistent zich moet realiseren dat het vak orthopedie veel stress met zich meebrengt.

Kritische factoren

autonomie

De orthopeden hebben veel autonomie; op een schaal van 1 tot 10 komen zij tot een gemiddelde score van 8,2. Ruim 80 procent geeft 8 punten of hoger voor dit aspect. Slechts enkele respondenten geven een score onder de 5.

$$\bar{x} = 8,2 \quad \sigma = 1,4$$

patiëntenzorg

Als orthopeed heeft men veel met de directe zorg voor patiënten te maken. De gemiddelde score is 7,8. Ruim twee derde (69 procent) van de respondenten geeft met een score van 8 of hoger aan daar het merendeel van de tijd aan te besteden.

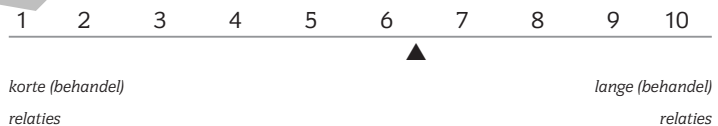
$$\bar{x} = 7,8 \quad \sigma = 1,0$$

continuïteit behandelrelaties

De orthopeden plaatsen de lengte van de behandelrelaties eerder aan de rechterkant (71 procent score 6 of hoger) dan aan de linkerkant (29 procent score 5 of lager) van de schaal: de gemiddelde score is 6,4.

$$\bar{x} = 6,4 \quad \sigma = 1,6$$

variatie

De gemiddelde score van 7,9 wijst erop dat orthopeden veel variatie hebben in hun werk. Slechts 8 procent geeft een score 6 of lager.

$\bar{x} = 7,9 \quad \sigma = 1,3$

vereiste deskundigheid

Orthopeden hebben eerder specifieke dan brede kennis nodig bij de uitoefening van hun vak. De gemiddelde score voor dit aspect is 7,2. 10 procent van de orthopeden kiest voor meer brede kennis (score 4 of lager). Daartegenover staat 13 procent die vindt dat er duidelijk specifieke kennis nodig is (score 9 en 10).

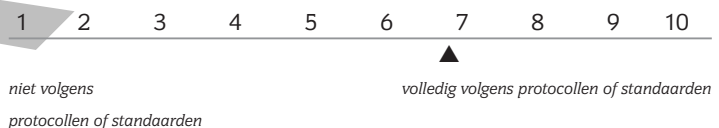
$\bar{x} = 7,2 \quad \sigma = 1,6$

standaardisering van werk

Het werk van orthopeden is in hoge mate gestandaardiseerd. Bij slechts 3 procent is sprake van amper standaardisering (score 1, 2, 3) en ruim een derde (36 procent) geeft met de score van 8 of hoger aan dat er sprake is van een hoge mate van standaardisering. De gemiddelde score is 6,9.

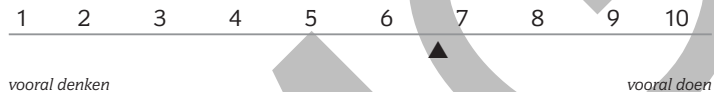
$\bar{x} = 6,9 \quad \sigma = 1,5$

denken versus doen

De orthopeden zijn duidelijk in hun mening: hun vakgebied is meer een 'doe' vak dan een 'denk' vak. Maar de balans slaat niet totaal door naar de 'doe' kant, zo blijkt uit de gemiddelde score van 6,7. Slechts 6 procent van de orthopeden geeft een score 3 of lager; ruim 30 procent plaatst zichzelf op het andere einde van de schaal (score 8 of hoger). Het merendeel (63 procent) van de scores ligt op 5, 6 of 7.

$\bar{x} = 6,7 \quad \sigma = 1,5$

medisch-technisch handelen

Medisch-technisch handelen maakt een groot deel van de werkzaamheden van de orthopeed uit. De gemiddelde score voor dit aspect is 7,3. 88 procent van de respondenten geeft met een score 6 of hoger aan dat hun werkzaamheden veelvuldig uit dit soort handelingen bestaan.

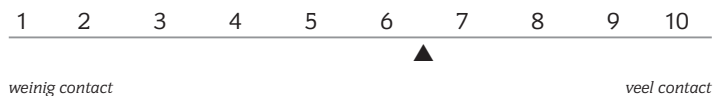
$\bar{x} = 7,3 \quad \sigma = 1,5$

interactie andere medische disciplines

Sommige orthopeden hebben veel te maken met andere medische disciplines, anderen hebben in mindere mate contact. De gemiddelde score van 6,5 wijst uit dat de balans iets doorslaat naar veel contact. 53 procent van de respondenten geeft een score 6, 7, of 8.

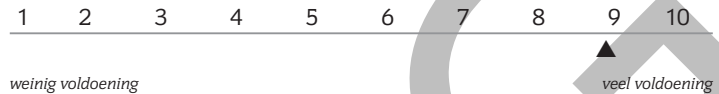
$\bar{x} = 6,5 \quad \sigma = 1,9$

inhoudelijke voldoening

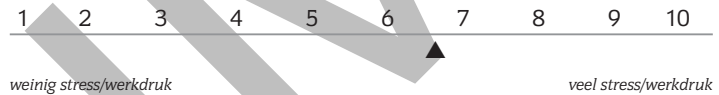
De orthopeden zijn het zeer duidelijk eens: hun beroep biedt inhoudelijk veel voldoening; de gemiddelde score is 8,9; de spreiding binnen de antwoorden zeer gering. Slechts een enkeling scoort een 2, de rest geeft een 7 of hoger.

$$\bar{x} = 8,9 \quad \sigma = 1,2$$

werkdruk

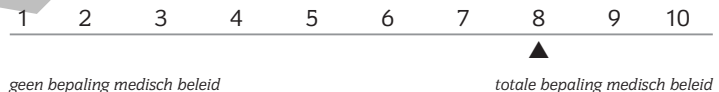
Ook orthopeden ervaren stress en werkdruk; de gemiddelde score is 6,6. Ruim een derde (38 procent) spreekt met een score 8 of hoger van veel stress en werkdruk; slechts 10 procent heeft een tegenovergestelde mening (score 3 of lager).

$$\bar{x} = 6,6 \quad \sigma = 1,9$$

medische beleidsverantwoordelijkheid

Orthopeden hebben zonder uitzondering veel te zeggen over de bepaling van het medische beleid. Er wordt een gemiddelde score van 8,0 gegeven op deze schaal. Weinig respondenten (7 procent) zeggen een geringe verantwoordelijkheid te hebben (score 5 of lager). Bij 72 procent is sprake van veel invloed op het beleid (score 8 of hoger).

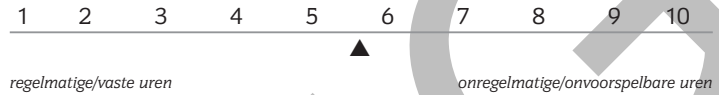
$$\bar{x} = 8,0 \quad \sigma = 1,5$$

regelmaat

Orthopeden vinden dat hun werk gemiddeld gesproken een middenpositie inneemt op de schaal veel regelmaat versus weinig regelmaat. De gemiddelde score is 5,6. De antwoorden zijn echter wel gespreid: bij 33 procent is sprake van veel regelmaat (score 4 of lager) en bij 47 procent van weinig regelmaat (score 7 of hoger).

$\bar{x} = 5,6$ $\sigma = 2,2$

zekerheid

Een orthopeed ervaart veel zekerheid in de positie, zo blijkt uit de gemiddelde score van 8,2. Slechts 2 respondenten geven aan eerder weinig dan veel zekerheid te ervaren (score 5 of lager). Ruim 40 procent van de respondenten spreekt met een score 9 of 10 van veel zekerheid.

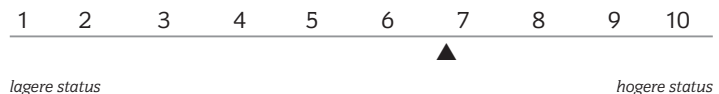
$\bar{x} = 8,2$ $\sigma = 1,4$

status ten opzichte van andere medische disciplines

Orthopeden hebben het gevoel dat hun vakgebied een hogere status heeft dan andere medische disciplines; de gemiddelde score op deze schaal is 6,8. Ruim een derde (37 procent) geeft aan de status als duidelijk hoger te zien (score 8 of hoger). Slechts 5 procent acht de status duidelijk lager (score 4 of lager).

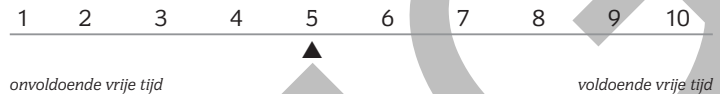
$\bar{x} = 6,8$ $\sigma = 1,4$

vrije tijd

Orthopeden zijn niet zo tevreden over de verhouding werktijd en vrije tijd: ze vinden dat het werk iets te weinig vrije tijd over laat. De gemiddelde score is 5,0. Toch is ruim een derde (38 procent) van mening dat er voldoende vrije tijd is (score 6 of hoger), maar daar staat een groep van 49 procent tegenover die een score van 4 of lager geeft.

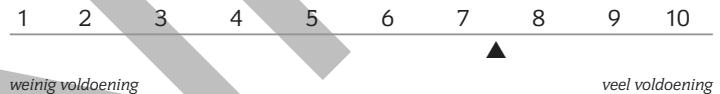
$\bar{x} = 5,0 \quad \sigma = 2,3$

werkomstandigheden

De werkomstandigheden waarbinnen orthopeden werkzaam zijn, bieden over het algemeen veel voldoening. De gemiddelde score is 7,4. Slechts 15 procent geeft een score van 5 of lager. Ruim een kwart (28 procent) geeft met een score 9 of 10 aan zeer tevreden te zijn over de werkomstandigheden.

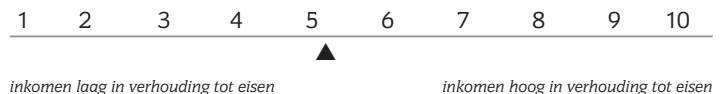
$\bar{x} = 7,4 \quad \sigma = 2,0$

inkomen

De verhouding tussen de hoogte van het inkomen en de gestelde eisen aan de beroepsuitoefening is volgens de orthopeden onevenwichtig: zij vinden hun inkomen eerder aan de lage dan aan de hoge kant. De gemiddelde score is 5,1. Tegenover 16 procent van de respondenten die het inkomen aan de lage kant vindt (score 3 of lager), staat slechts 10 procent die het inkomen hoog vindt (score 8 of hoger). Het merendeel van de respondenten geeft een score tussen de 4 en 7.

$\bar{x} = 5,1 \quad \sigma = 1,8$

Beroepsuitoefening patiëntenpopulatie

Alle orthopeden hebben rechtstreeks contact met patiënten. Het gaat gemiddeld om 118 contacten per week. Het merendeel (72 procent) van deze contacten vindt poliklinisch plaats. Slechts 4 procent wordt telefonisch afgehandeld. 24 procent van de contacten is klinisch van aard.

Leeftijdsopbouw:

65-plusser	37 %
Volwassene	48 %
Kind	10 %
Zuigeling/kleuter	5 %

Deze specialistengroep ziet wat meer vrouwen (53 procent) dan mannen (47 procent).

Het merendeel van de patiënten die een orthopeed ziet, is gezond (38 procent) of gezond doch met gezondheidsklachten (35 procent). Chronische patiënten maken slechts 18 procent uit van de totale patiëntenpopulatie van de orthopeed. Met acute patiënten (8 procent) en terminale patiënten (1 procent) heeft een orthopeed weinig te maken.

In de meeste gevallen betreft het lichamelijke gezondheidsklachten (89 procent). Slechts een klein deel heeft psychosociale (8 procent) of psychische klachten (4 procent).

meest voorkomende symptomen/ziektebeelden/themata

knieklachten	76 %
rugklachten	59 %
heupklachten	44%
artrose/ slijtage	44%
traumata/ fractures	36%
schouderklachten	36%

meest uitdagende symptomen/ziektebeelden/themata

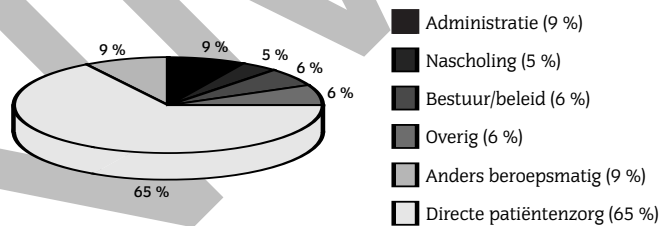
traumata/ fractures	21%
rugklachten	18%
prothesen	16%

type praktijk

Ruim twee derde (70 procent) van de orthopeden is zelfstandig gevestigd, 30 procent is in loondienst. Ongeveer drie kwart (74 procent) werkt binnen een groepspraktijk. Slechts 4 procent heeft een solopraktijk. De verhouding tussen het werkzaam zijn bij academische ziekenhuizen en algemene ziekenhuizen is 18 procent versus 66 procent. 8 procent werkt (ook) bij de universiteit.

invulling werkweek

Orthopeden werken gemiddeld 55 uur per week. Slechts 7 personen werken 40 uur of minder, ruim drie kwart (78 procent) werkt tussen de 40 en 60 uur, en slechts (15 procent) geeft aan meer dan 60 uur te werken. Drie kwart van deze tijd wordt door orthopeden besteed aan directe patiëntenzorg (36 uur per week) en aan andere beroepsmatige activiteiten, zoals lesgeven, onderzoek en adviseren (5 uur). De procentuele verdeling van de uren over de verschillende soorten activiteiten is als volgt:

slotopmerking

12 procent heeft als laatste opmerking dat hij zijn vak een mooi, boeiend dan wel interessant specialisme vindt. Eén van de ondervraagden specificeert: *"Orthopedie is het mooiste vak, als je van concrete problematiek en no-nonsense oplossingen houdt."*

Veel orthopeden laten weten de huidige kennis van de orthopedie onder aankomende artsen beneden de maat te vinden: *"Helaas is er voor orthopedie te weinig aandacht tijdens het onderwijscurriculum, zeker als men weet dat 25 procent van de afwijkingen die men als huisarts ziet op orthopedisch gebied liggen!"*, zegt één van de respondenten

Een ander noemt orthopedie, vanwege de vergrijzing: "Het vak van de toekomst; bedoeld voor kwaliteit van het leven, technisch maar toch sociaal."

gemiddelde scores voor kritische factoren

inhoud van het werk	gemiddeld	context beroepsuitoefening	gemiddeld
autonomie	8,2	werkdruk	6,6
patiëntenzorg	7,8	medische beleidsverantwoord.	8,0
continuïteit	6,4	regelmaat	5,6
variatie	7,9	zekerheid	8,2
vereiste deskundigheid	7,2	status	6,8
standaardisering	6,9	vrije tijd	5,0
denken versus doen	6,7	werkomstandigheden	7,4
medisch-technisch handelen	7,3	inkomen	5,1
interactie	6,5		
inhoudelijke voldoening	8,9		

Oefening

Als je het bovenstaande beroepsprofiel goed hebt doorgelezen, maak dan de volgende oefening:

Schrijf hieronder je top-vijf van kritische factoren;

Zet in kolom A de scores die je in de 'Voorbereiding' aan elk van deze factoren hebt gegeven;

Zet in kolom B de gemiddelde scores die je in het hierboven beschreven profiel aantroft;

Trek de scores in kolom B af van die in kolom A en schrijf het resultaat in kolom C;

Tel de cijfers in kolom C op. *Let op: negeer + en - tekens!*

Hoe dichterbij het totaal-getal bij de 0 ligt, des te waarschijnlijker het is dat dit specialisme aansluit bij je wensen. Verder onderzoek is natuurlijk geboden. Dit cijfer alleen zegt niet zoveel voordat je het hebt vergeleken met die voor andere specialismen!

Kritische factoren	A (jouw waardering)	B (gemiddelde score)	C (verschil)
-----	-----	-----	-----
-----	-----	-----	-----
-----	-----	-----	-----
-----	-----	-----	-----
-----	-----	-----	-----
-----	-----	-----	-----

Totaal:

ISBN: 90 71941 46 9
Copyright 1999

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de KNMG te Utrecht.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van art. 16b Auteurswet 1912, het besluit van 20 juli 1974, Staatsblad 471, en art. 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijke verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprerecht (Postbus 882, 1180 AW Amstelveen). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatie werken (art. 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de KNMG te wenden.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Daar waar 'hij' staat in de navolgende hoofdstukken, wordt ook 'zij' bedoeld.